

Paris, 18 Nisan 2019

Orta Asya, Çin ve Rusya: Üç yönlü bir ortaklık sebebi

Yeni İpek Yolunun (Kuşak ve Yol veya B&R) iki kolu üzerinde yer alan Orta Asya, Çin ve Avrupa için hem bir ticaret ortağı rolüne, hem de bir giriş kapısı konumuna sahip. Rusya'nın bölge ülkelerinden gelen insanları barındırma, askeri üsler açma ve kültürünü yayma yoluyla uzun süredir bölge üzerinde oluşturduğu etki de dikkat çekiyor. Şu an için Çin ve Rusya Batılı fikirlere karşı çıkma ve radikal İslam'ın yayılmasına karşı gösterdikleri mücadele bakımından birbirleriyle yakınlaşmak için sebepler bulabiliyorlar. Ancak Çin'in bölgede koridor inşası için en büyük finansman sağlayıcısı olması güç dengesini yakın zamanda değiştirebilir.

2019 yılının ilk ayları itibariyle Çin'in "Kuşak ve Yol" girişimi dünya GSYH'sının yüzde 41'ini ve dünya ticaretinin yüzde 49'unu oluşturan 130 ülkeyi kapsıyor. Orta Asya'da bu girişim doğrudan hidrokarbon rezervlerinin araştırılması, kullanılması ve taşınması, mineral madenciliği, hidroelektrik dahil olmak üzere elektrik üretimi ve iletimi, karayolu ve demiryolu yapımı ve modernizasyonu, lojistik merkezleri, telekomünikasyon, tarım ve turizm alanlarında yapılan doğrudan yatırım ve finansman sağlama şeklini almıştır. Ancak, yatırımların çoğu daha önceden mevcut olup Kuşak ve Yol etiketinden yararlanan projelere gitmiştir. Bölgede bugüne kadar inşa edilen altyapı oldukça sınırlı düzeyde kalmıştır: Orta Asya'da (Afganistan ve Moğolistan dışında) sadece beş ülkeyi içeriyor ve Kuşak ve Yol girişiminin altı ana karayolu koridorunun, sadece ikisi bu ülkelerden geçerken, iki deniz güzergâhının hiçbiri bu ülkelerden geçmemektedir. Ayrıca projelerin seçiminde yönetim kalitesi belirleyici bir etken olduğu için, bu ülkelerde başarısız olduğu değerlendirilen iş ortamı bir risk teşkil etmektedir. Çin'in kamu kreditorlerinden oluşan Paris Kulübünün üyesi olmaması sebebiyle şeffaflık eksikliği durumu daha da ağırlaştırmaktadır. Çin'in Orta Asya'da artan nüfusu aynı zamanda Çinli işçilere, işletmelere ve Çin'den yapılan ithalata tanınan ayrıcalıklardan dolayı giderek artan Çin karşıtı bir tutumu da körüklemektedir. Öte yandan, yabancı doğrudan yatırımlar ve hibeler kredilere nazaran oldukça azınlıkta kaldıkları için, projeler bölge ülkelerinin dış borcunda artışa yol açmaktadır.

Çin Orta Asya bakış açısına 1990'lı yıllarda katılmıştır; Rusya'nın kültürel ve askeri mevcudiyeti ise çok daha eskilere dayanmaktadır. Rusya özellikle radikal İslamcı terör ile mücadele etmek amacıyla Kazakistan'da, Kırgızistan'da ve Tacikistan'da askeri üsler kurmuştur ve yaklaşık dört milyon Orta Asya kökenli insana ev sahipliği yapmaktadır, ki bu durum yüksek miktarlardaki işçi ve döviz transferlerini açıklamaktadır (2018 itibariyle Tacikistan'ın GSYH'sının yüzde 36'sı, Kırgızistan'ın GSYH'sının yüzde 37'si ve Özbekistan'ın GSYH'sının yüzde 13'ü.).

Rusya'nın etkisi önemli, seviyede olmakla birlikte, ekonomik konularda Çin giderek hızlı bir şekilde Rusya'nın yerini almaktadır. Çin ekonomisi Rusya ekonomisinden sekiz kat daha büyüktür. Dolayısıyla Rusya Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan (daha sonra İran ve Türkiye)'den geçerek Avrupa büyüklüğünde bir alanı kapsayan Çin demiryolu projesine ve Rusya'ya iki

B A S I N B Ü L T E N İ

alternatif yol sunacak olan Hazar güzergâhına taş koyabilir. Batılı ülkelerin ve Körfez ülkelerinin bölgeye yönelik artan ilgisi (ki Çin de buna açıktır) de çıkarlarının aleyhine olabilir.

MEDYA İRTİBAT:

Verda YAKAR – T. +90 (212) 385 99 10 verda.yakar@coface.com

Coface: Birlikte Ticareti Geliştirmek İçin

70 yıllık deneyimi ve güçlü ağı, Coface'ı ticari alacak sigortası alanında ve küresel ekonomide bir referans noktası haline getirmiştir. Sektördeki en çevik küresel ticari alacak sigortası ortağı olma hedefiyle Coface uzmanları dünya ekonomisinin nabzını tutarak 50.000 müşterisinin başarılı, sürekli olarak büyüyen ve dinamik iş faaliyetleri geliştirmelerini desteklemektedir. Grubun hizmetleri ve çözümleri, şirketleri koruyarak hem yurt içi piyasalarda hem de ihracat pazarlarında satış yapma olanaklarını arttırmak için kredi kararları almalarına yardımcı olmaktadır. 2018 yılında Coface 100 ülkedeki yaklaşık 4.100 çalışanı ile 1,4 milyar €'luk bir ciro kaydetmiştir.

www.coface.com.tr

Coface SA. is listed on Euronext Paris – Compartment B
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

